

Յօթն ամիս շատ չարչարանք թող քաշեմ,
 Հոգիս դալարի, մարմինս մաշեմ,
 Քանի որ չարչարուիմ սրբունաք յիշեմ

Քրիստոսի խաթեր, լուս հաւտիս համար:
 Ինձի մերկացուցին ձրկին մէկ պախշամ
 Լուսէղէն շապիկն աշնտեղ հագուցին

Տեսիլք տարան, սուրբ դրախտը ցըրուցին,
 Քրիստոսի խաթեր, լուս հաւտիս համար:

Յակոբ ադան դուռը դրախտին բացեց,
 Քեսաներն հեքիմներու դէմն լցեց

Նահատակը մաղէ շապկով պատներեց

Քրիստոսի խաթեր, լուս հաւտիս համար:

Դէնիկեցի Վառվառ Կուսի նահատակութիւնը կատարուել է ՌՄԿ—1810 թ. յուլիսի 16-ին և ինչպէս երևում է, մեծ տպաւորութիւն է թողել ժողովրդի վերայ, որովհետև այդ նահատակութիւնը արձանագրում են, ընդարձակ և ոտանաւոր, արժանահաւատ քաղաքացիներ Մատթէոս քհ., Հանէս վարժապետ (նօտար) և իշխան Յակովբ Մամիկոնեանի որդի Կարապետ (Հ. Ն. Վ. հտ. Բ. երես 225):

Դալի-Բաբայի սեպագիր առձանագրութիւնը

Ռուսական Բառենի Սթըհան գիւղացի Պ. Կիրակոս Տէր Աղէքսանդրեանից իմանալով, որ ռուսական սահմանից 4 ժամ կամ մօտ 40 վերստ հեռաւորութեամբ, Էրզրումի վիլայէթի Դալի-Բաբա գիւղի եկեղեցու աւագանի մօտ, որմի մէջ դրուած է մի սեպագիր արձանագրութիւն, — խնդրեցի նոյն պարոնին այդ արձանագրութեան ընդօրինակութիւնը էստամպատով կամ լուսանկարով ուղարկել ու Էջմիածին, ուր նոյնպիսի արձանագրութիւնների մեծ հաւաքածու կայ:

Պ. Կ. Տէր Աղէքսանդրեանը յայտնում է, որ փետրվարի 3-ին գնացել է Դալի-Բաբա, կամեցել է էստամպատով սեպագրի ընդօրինակութիւնը վերցնել, բայց չէ յաջողել որովհետև, գրում է նա, «դժբաղդաբար չը գտնուեցին ծծան թուղթ և ուրիշ թղթեր: Երևկայեցէք 150 ծխից բաղկացած մի հայաբնակ գիւղ, ուր նստում է գաւառի միւ-

տիրը, կան 8 հատ առևտրական խանութներ, պօստ-հե-
ռագրատուն և միացեալ ընկերութեան գալոցը և չի ճար-
ւում ծծան թուղթ, կարող էք գաղափար կազմել, թէ ա-
մենայն ինչ կատարեալ է:

Պ. Կ. Տէր Աղէքսանդրեանը տեղական Անտոն քահա-
նայ թուխիկեանի և պ. Յակովբ Տուտեանցի հետ մտնում
է եկեղեցի և նրանց աջակցութեամբ, մեծ զգուշութեամբ
մատիտով ընդօրինակում է արձանագրութիւնը:

Գիւղի ծերունիները տեսելով արձանագրւող Դալի-Բա-
բայի մօտիկ Բողազ կոչուած տեղի հին աւերակ եկեղեցու
քարերից է, և իբրև սրբութիւն բերուել գրուել է Դա-
լի-Բաբայի եկեղեցու աւագանի մօտ, որմի մէջ:

Ես յանձնարարել էի պ. Կ. Տէր Աղէքսանդրեանին, որ
Դալի-Բաբայից երկու ժամ հեռաւորութեամբ, քրդաբնակ
Նազլի-դաշ գիւղի մօտ, ժայռի վերայի սեպագիր արձա-
նագրութիւնն ևս ընդօրինակի և ուղարկի. այս առիթով նա
գրում է. «Ձը կարողացայ գնալ, թէ ձմեռ էր և թէ տե-
ղացիների ասելով գրութիւնը գետնի մակերևոյթից մօ-
տաւորապէս երեք արշին բարձր, ժայռի վերայ, հարկա-
ւոր է փայտ և տախտակ բարձրանալու համար: Քրդական
մի փոքրիկ գիւղում ես չը պիտի կարողանայի ձեռք բե-
րել հարկաւոր իրերը»:

Յոյս ունիմ, որ դիպող ժամանակին պ. Կ. Տէր Աղէք-
սանդրեանը Նազլի-դաշի արձանագրութեան ընդօրինա-
կութիւնն էլ կուղարկի:

Խորին շնորհակալութիւն պ. Կ. Տէր Աղէքսանդրեանին
նրա կրած նեղութիւնների համար, Դալի-Բաբայի արձա-
նագրութեան առիթով:

Դալի-Բաբայի արձանագրութիւնը ինն տող է. կայնու-
թիւնը ըստ պ. Կ. Տէր Աղէքսանդրեանի՝ մի և կէս արշին,
երկարութիւնը անյայտ, որովհետեւ պատի մէջ է:

Ահա այդ սեպագիր արձանագրութիւնը, որ տպում
ենք Արարատում, Մայր Աթոռիս միաբան Դալուստ Տէր
Մկրտչեանի ծանօթութեամբ:

Ծանօթութիւն.—«Այս տպագիրը (պ. Կ. Տէր Աղէքսանդրեանի պատճէնը) միայն մօտաւոր գաղափար է տալիս. ճիշտ օրինակն ունենալու համար անհրաժեշտ է կամ բեռնագրագէտի ընդօրինակութիւն, կամ լուսանկար և կամ էստամպագէտ»:

Արձանագրութիւնը Իսպուինիսի որդի Մենուան թագաւորինն է, որ նստում էր Տոսպ քաղաքում, շուրջ 810—778 թ. Քրիստոսից առաջ. Կայ յիշատակութիւն պալատի շինութեան, կամ նորոգութեան մասին: Մեր տպարանի ունեցած միջոցներով հազիւ թէ կարելի լինի ճիշտ չարել: Իբրեւ նմուշ տալիս եմ ամբողջի ընթերցուածը, ուղղելով ուսումնասէր պարոնի ընդօրինակութեան անհնարին տեղերը, հարկաւ ենթադրաբար:

1. (Աստուած) Խալ—դի—նի—նի ուշ—մա—շի—նի
2. (մարդ) Մե—նու—ա—շէ (մարդ) Իշ—պու—ու—նի—խի—նի—շէ
3. Ի—նի (պալատ) շի—դի—իշ—տու—նի
4. Բա—դու—սի—է (Աստուած) մե (Խալ?)—դի—նի—նի
5. ալ—սու—ի—շի—նի (մարդ) Մե—նու—ա—նի
6. (մարդ) Իշ—պու—ու—ի—նի—է—խի
7. (Թագաւոր հզօր) (Թագաւոր) ալ—սու—ու—ի—նի
8. (Թագաւոր երկրին) Բի—ի—ա—ի—նա—ա—ու—է
9. ա—լու—սի (քաղաք) Թու—ուշ—պա—ա (քաղաք)

Քաղափարագերի նշանակութիւնը դրուած է փակագծերի մէջ:

